

70-річчя академіка НАН України А.А. СИБІРНОГО

Відомий учений у галузі молекулярної генетики, клітинної біології та біотехнології дріжджів академік НАН України **Андрій Андрійович Сибірний** народився 31 жовтня 1948 р. У 1970 р. закінчив Львівський державний університет імені Івана Франка. Його наукова діяльність пов'язана з Інститутом біології клітини НАН України, організованим на базі Львівського відділення Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна НАН України. Нині він є директором Інституту і завідувачем відділу молекулярної генетики і біотехнології.

А.А. Сибірний уперше виявив явище азотної катаболічної інактивзації, встановив закономірності регуляції біосинтезу і транспорту рибофлавіну у дріжджів, ідентифікував регуляторні гени флавіногенезу. Сконструйовано активні продуценти вітаміну В₂, триває вивчення механізмів регуляції його синтезу. Розроблено нові клітинні елементи біосенсорів, придатні для визначення важливих сполук (етанол, метанол, формальдегід), створено ензиматичні набори аналітичного призначення («Діаглюк», «Алкотест»), що впроваджені у виробництво. А.А. Сибірний працює в галузі конструювання ефективних мікробних продуцентів паливного етанолу з рослинної біомаси (лігноцелюлози). Вивчає механізми регуляції автофагії, відповіді на стрес, синтезу біологічно активних сполук у дріжджів. Досліджує механізми деградації білків у клітинах для створення надпродуцентів білків промислового значення. Він запропонував два оригінальні підходи для подолання такого важкого захворювання, як рак: один з них пов'язаний зі створенням дефіциту аргініну з метою гальмування пухлинного росту; другий полягає у гальмуванні процесу бродіння в ракових клітинах.

Науковий доробок А.А. Сибірного налічує понад 400 публікацій, 4 монографії, 24 авторські свідоцтва та патенти України, СРСР, США, Японії, Південної Кореї. Він підготував 20 кандидатів і 6 докторів наук в Україні. Під його керівництвом захищено 4 кандидатські дисертації в Польщі. Він – заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, премій ім. О.В. Палладіна та ім. І.І. Мечникова НАН України.